

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Osallisuus tehdään yhdessä -opiskelijoiden kasvu aktiivisiksi ja kriittisiksi kansalaisiksi toisella asteella

Kehittämisseminaari 20.1.2022

OHJELMA

- 13.00** **Avaussanat**
Harri Peltoniemi, johtaja, Karvi
- 13.10** **Oppilaitoksen kyky tukea opiskelijoiden kasvua aktiivisiksi ja kriittisiksi kansalaisiksi**
Karvin asiantuntijat: Veera Hakamäki-Stylman, Jan Hellgren, Paula Kilpeläinen, Niina Rumpu ja Salla Venäläinen
- 13.30** **Kommenttipuheenvuorot**
Suomen ammattiin opiskelevien liitto (SAKKI ry)
Suomen Opiskelija-Allianssi (OSKU ry)
Suomen lukiolaisten liitto ry
- 13.50–14.30** **Työpajat: Miten vahvistamme osallisuutta ja yhteisöllisyyttä oppilaitoksen arjessa?**
Keskustelua ja käytännön esimerkkejä (koulutusmuotokohtaiset työpajat).
- Työpajat ovat pääosin suomenkielisiä. Keskustella voi suomeksi ja ruotsiksi.
Workshopparna är huvudsakligen finskspråkiga, men det går bra att diskutera på svenska.*

- 14.30** **Paneelikeskustelu: Miten tukea opiskelijoita osallistumaan ja vaikuttamaan nyt ja tulevaisuudessa?**
Paneelikeskustelua johtaa
Niklas Wahlström, sektoransvarig för utbildning, Svenska folkskolans vänner rf
- Keskustelussa mukana:
Virva Viljanen, dialogiasiantuntija, Demo Finland
Inka Kokkonen, apulaisrehtori, Kuopion klassillinen lukio
Daria Vorobyeva, opiskelija Turun Normaalikoulun lukio
Sanna Leinonen, opiskelija, Raision seudun koulutuskuntayhtymä Raseko
Annukka Norontaus, projektipäällikkö, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia
- 14.55** **Loppusanat**
Yksikön johtaja Kirsi Hiltunen
- Tilaisuus päättyy**

Yhteiset tapahtumat ja tilaisuudet koetaan tärkeiksi yhteisöllisyyden luomisessa ja sen ylläpitämisessä.

Suurin osa toisen asteen opiskelijoista kokee olevansa osa oppilaitosyhteisöä sekä oppilaitosten ilmapiirin positiivisena.

Joka kymmenes opiskelija ei koe kuuluvansa oppilaitosyhteisöönsä. Yhtä suuri osuus opiskelijoista on myös havainnut kiusaamista oppilaitoksessaan. Kiusaamista opintojensa aikana on kokenut neljä prosenttia ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista ja yksi prosentti lukiolaisista.

Opiskelijat, jotka eivät kokeneet olevansa osa oppilaitosyhteisöä, opiskelijat, jotka olivat kokeneet kiusaamista sekä muunsukupuoliset opiskelijat arvioivat yhteisöllisyyden muita opiskelijoita heikommaksi.

Oppilaitosten toimintaa ohjaavat yhteiset arvot, mutta arvoista keskustellaan vähemmän opiskelijoiden ja henkilöstön kesken.

Yhteisöllisyyttä heikentävinä tekijöinä nähtiin kiire ja opiskelijaryhmien hajanaisuus.

Osallisuuden periaatteet ja linjaukset ovat oppilaitoksissa pääosin kunnossa, mutta palautetta tulisi käsitellä opiskelijoiden kanssa enemmän

Suurimmassa osassa toisen asteen oppilaitoksia osallisuuden periaatteet ja linjaukset on määritelty.

Opiskelijoita kannustetaan osallistumaan erilaiseen vaikuttamistoimintaan.

Opiskelijoilla on eniten vaikutusmahdollisuuksia erilaisten teemapäivien ja tapahtumien järjestämiseen. Sen sijaan oppilaitosten yhteisten suunnitelmien tekemiseen tai oppilaitoksen profiilia tukevaan toimintaan opiskelijat eivät päässeet osallistumaan kovin aktiivisesti.

Opiskelijat, jotka olivat joutuneet kiusatuksi sekä opiskelijat, jotka eivät kokeneet kuuluvansa osaksi oppilaitosyhteisöä arvioivat oman osallisuutensa ja osallistumismahdollisuutensa heikommaksi kuin muut opiskelijat.

Opiskelijat kokevat mahdollisuudet antaa palautetta hyväksi, mutta vain puolet opiskelijoista oli antanut palautetta oppilaitoksen toiminnasta. Kerättyä palautetta ei käsitellä riittävästi opiskelijoiden kanssa.

Opiskelijakuntatoiminnalla halutaan olevan enemmän vaikuttavuutta

Toisen asteen oppilaitosten henkilöstön ja opiskelijoiden mielestä opiskelijakunnan hallituksen toiminta edistää yhteisöllisyyttä ja ajaa suhteellisen hyvin kaikkien opiskelijoiden asioita.

Opiskelijakunnan hallituksessa mukana olleet toivovat, että opiskelijakunnan hallitus voisi vaikuttaa enemmän päätöksentekoon oppilaitoksessa.

Opiskelijakunnan hallituksen järjestämään toimintaan osallistutaan ammatillisessa koulutuksessa selvästi vähemmän kuin lukioissa.

Opiskelijakunnan hallituksen toimintatavoissa, organisoinnissa ja resursseissa on paljon eroja oppilaitosten välillä, eikä toimintaa kaikissa oppilaitoksissa arvioida säännöllisesti.

Vaikuttamisvalmiuksia on opittu eniten oppitunneilla sekä lähipiirissä

Opiskelijat kokivat oppineensa hyvin vastuunottamista omista opinnoistaan.

Opiskelijat eivät kokeneet saaneensa opintojensa aikana yhtä paljon tukea opiskelumotivaation ylläpitämiseen ja muuhun elämään liittyvien valintojen tekemiseen.

Oppituntien ohella opiskelijat kokivat oppineensa vaikuttamisvalmiuksia lähipiirinsä, kuten huoltajien ja ystävien kautta.

Ammatillisen koulutuksen opiskelijat kokivat oppineensa vaikuttamisvalmiuksia erityisesti työelämässä.

Äänestäminen ja ostopäätöksillä vaikuttaminen ovat keskeisimpiä opiskelijoiden vaikuttamisen tapoja nyt ja tulevaisuudessa. Osallistumista poliittiseen toimintaan pidetään kaikkein epätodennäköisimpänä.

Kiusaamiskokemukset heikentävät tunnetta oppilaitoksen yhteisöllisyydestä

Kiusaamista on havainnut joka kymmenes toisen asteen opiskelija, mutta alle puolet kokee, että siihen on puututtu.

Oppilaitosyhteisöön kuulumattomuus heikentää tunnetta osallisuudesta.

Oppilaitosyhteisöön kuulumattomuus tai kiusatuksi tuleminen ei selvästi heikennä tulevaisuuden vaikuttamisaikeita.

Kiusaamista kokeneet ja oppilaitosyhteisöön kuulumattomat kokevat saaneensa vähemmän tietoa opiskelijakunnan hallituksen toiminnasta.

Kehittämissuositukset

- 1. Oppilaitoksissa tulee määritellä, mitä tasa-arvo ja yhdenvertaisuus tarkoittavat ja miten ne toteutuvat käytännön toiminnassa.**
- 2. Johdon tehtävä on edistää osallisuuden ja yhteisöllisyyden rakentumista ja koko oppilaitosyhteisön on sitouduttava niiden toteuttamiseen arjen toiminnassa.**
- 3. Koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten tulee tarjota opiskelijoille monipuolisia osallistumisen ja vaikuttamisen tapoja.**
- 4. Opiskelijakunnan hallituksen toimintaa on selkeytettävä ja monipuolistettava.**
- 5. Aktiivisen kansalaisuuden teema tulee sisällyttää osaksi kaikkea opetusta sekä oppilaitoksen toimintakulttuuria ja arkea. Lisäksi opiskelijoiden osallistuminen yhteiseen vaikuttamistoimintaan tulee sisällyttää osaksi opintoja.**
- 6. Opiskelijoille ominaisia vaikuttamisen tapoja ja paikkoja on tunnistettava ja hyödynnettävä paremmin.**

Kommenttipuheenvuorot

Suomen ammattiin opiskelevien liitto (SAKKI ry)

Puheenjohtaja Jutta Vihonen

Suomen Opiskelija-Allianssi (OSKU ry)

Puheenjohtaja Venla Tilli

Suomen lukiolaisten liitto ry

Puheenjohtaja Lukas Virtala

Miten vahvistamme osallisuutta ja yhteisöllisyyttä oppilaitoksen arjessa?

Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen työpajat

Hyvien käytänteiden esittelyä ja keskustelua

Puheenvuorojen pitäjät:

Ammatillinen koulutus

Erja Kärnä ja Romano Otava, Keuda

Annukka Norontaus, Gradia

Lukiokoulutus

Inka Kokkonen, Kuopion klassillinen lukio

Pia Strang, Lumon lukio

Linkit työpajoihin on chatissa!

Paneelikeskustelu: Miten tukea opiskelijoita osallistumaan ja vaikuttamaan nyt ja tulevaisuudessa?

Paneelikeskustelua johtaa

Niklas Wahlström, sektoransvarig för utbildning, Svenska folkskolans vänner rf

Keskustelussa mukana:

Inka Kokkonen, apulaisrehtori, Kuopion klassillinen lukio

Sanna Leinonen, opiskelija, Rasion seudun koulutuskuntayhtymä Raseko

Annukka Norontaus, projektipäällikkö, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Virva Viljanen, dialogiasiantuntija, Demo Finland

Daria Vorobyeva, opiskelija Turun Normaalikoulun lukio

Kiitos osallistumisesta kehittämiswebinaariin ja keskusteluun!

#osallisuustehdaanyhdessa

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS